

KINNITATUD

Tallinna Ehituskooli direktori 15.05.2019 käskkirjaga nr 1-1/46

KOOSKÖLASTATUD

Tallinna Ehituskooli nõukogu 13.05.2019 otsusega nr 1.1

Tallinna Ehituskool
kutsekeskhariduse õppekava

MOODULITE RAKENDUSKAVA
Üldõpingud 30EKAP

Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid					
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine					
Moodul nr. 1	Mooduli nimetus	Mooduli maht			Õpetajad Kristiina Ainelo Juta Elbing-Nõlvak Markian Feklistov	
	EESTI KEEL JA KIRJANDUS	6 EKAP				
		Tunde sh	Audit.	Pr.t.		Is.töö
		156	126	-	30	
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud põhiharidus.					
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab loetud tekste ning väljendab ennast õppekeeles selgelt ja arusaadavalt nii suuliselt kui ka kirjalikult. Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava eesti keele ja kirjanduse valdkonna õppeainetega eesti keele ja kirjanduse, vene keele ja kirjanduse (õpperühmas, kus eesti keelt õpitakse teise keelena ning õpe toimub osaliselt või täielikult vene keeles) õppeainetega.					
Õpilane:	Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid				
	<ol style="list-style-type: none"> 1) väljendub selgelt, eesmärgipäraselt ja kirjakeele normile vastavalt nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses 2) arutleb teemakohaselt ja põhjendatult loetud, vaadatud või kuulatud teksti põhjal 3) koostab eri liiki tekste, kasutades alustekstidena nii teabe- ja ilukirjandustekste kui ka teisi allikaid neid kriitiliselt hinnates 4) loeb ja mõistab sidumata tekste (tabel, graafik, diagramm),	<ul style="list-style-type: none"> • kõneleb arusaadavalt, valib sobiva sõnakasutuse vastavalt suhtlussituatsioonile • koostab ja vormistab teksti vastavalt juhendile, järgides kirjutamisel õigekirjareegleid • leiab sidumata tekstist vajaliku info ja kasutades saadud teavet eesmärgipäraselt suulises esinemises või enda loodud tekstides • koostab etteantud faktide põhjal tabeli või diagrammi • kasutab erinevatest infoallikatest saadud teavet enda loodud tekstides ja igapäevaelus, põhjendab infoallika valikut				

<p>hindab neis esitatud infot, teeb järeldusi ja loob uusi seoseid</p> <p>5) väärtustab lugemist, suhestab loetut iseendaga ja tänapäeva elunähtustega, oma kodukohaga</p> <p>6) tõlgendab ja analüüsib kirjandusteost, seostab seda ajastu ühiskondlike ja kultuuriliste sündmustega</p>	<ul style="list-style-type: none"> • põhjendab oma lugemiseelistusi ja -kogemusi • tutvustab loetud kirjandusteose autorit, kirjeldab tegevusaega ja –kohta ning olulisi sündmusi, iseloomustab tegelasi • avaldab ja põhjendab oma arvamust, kasutab oma väidete kinnitamiseks tekstinäiteid ja tsitaate • arutleb teose probleemide ja väärtushinnangute üle, toob sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust • selgitab ja kasutab teksti analüüsimiseks tarvilikke põhimõisteid. 		
Hindamine	Eristav		
Hindamismeetodid	<ol style="list-style-type: none"> 1.kontrolltöö 2.praktilised harjutused 3.teksti analüüs 4.loovtöö 5.kirjand 6.rühmatöö 7.meediateksti kirjutamine 8.teksti toimetamine ja stiilivigade parandamine. 9.referaadi või stendiettekande koostamine, vormistamine ja ettekandmine. 10.tabelite ja diagrammide analüüs, lünktekstide täitmine. 11.essee kirjutamine 		
	Rahuldav	Hea	Väga hea
	õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel.	õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine.	õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite iseseisev, eesmärgipärane ja loov kasutamine
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõtva hinde kujunemise aluseks on sooritatud arvestuslike tööde hinded. Mooduli lõpphinne on positiivne, kui õpilane on omandanud kõik mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel.		
Õppemeetodid	Loeng, vestlus, raamatulugemine, küsimused-vastused; demonstratsioon, illustratsioon, piltide, tabelite, filmide näitamine; audiovisuaalsed meetodid; ümberpööratud klassiruumi meetod; kirjalik ja suuline harjutamine.		
Teemad, alateemad	KEEL SUHTLUS- JA TUNNETUSVAHENDINA <ul style="list-style-type: none"> • Suulise ja kirjaliku suhtluse ja teksti erinevused. • Kirjakeel ja kõnekeel, murdekeel ja släng. 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Keelekontaktid: saksa, vene, inglise ja soome keele mõju eesti keelele. • Keeleline etikett, sh virtuaalkeskonnas. • Oskuskeele erinevused 						
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	<p>1 Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine.</p> <p>2 Kontrolltöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine.</p> <p>3 Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine.</p>						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Rahuldav</th> <th>Hea</th> <th>Väga hea</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt vähemalt lävendinõuete kohaselt</p> <p>1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine etteantud tekstis</p> <p>2. Kontrolltöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine, praktiline kasutamine töös</p> <p>3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine.</p> </td> <td> <p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt;</p> <p>1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine etteantud tekstis</p> <p>2. Kontrolltöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine, praktiline kasutamine töös</p> <p>3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine.</p> <p>4. Vastab teemakohastele täiendavatele küsimustele</p> </td> <td> <p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt;</p> <p>1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine etteantud tekstis</p> <p>2. Kontrolltöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine, praktiline kasutamine töös</p> <p>3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine.</p> <p>4. vastab teemakohastele täiendavatele küsimustele;</p> <p>5. Oskab parandada etteantud vigast teksti</p> </td> </tr> </tbody> </table>	Rahuldav	Hea	Väga hea	<p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt vähemalt lävendinõuete kohaselt</p> <p>1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine etteantud tekstis</p> <p>2. Kontrolltöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine, praktiline kasutamine töös</p> <p>3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine.</p>	<p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt;</p> <p>1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine etteantud tekstis</p> <p>2. Kontrolltöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine, praktiline kasutamine töös</p> <p>3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine.</p> <p>4. Vastab teemakohastele täiendavatele küsimustele</p>	<p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt;</p> <p>1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine etteantud tekstis</p> <p>2. Kontrolltöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine, praktiline kasutamine töös</p> <p>3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine.</p> <p>4. vastab teemakohastele täiendavatele küsimustele;</p> <p>5. Oskab parandada etteantud vigast teksti</p>
	Rahuldav	Hea	Väga hea				
<p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt vähemalt lävendinõuete kohaselt</p> <p>1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine etteantud tekstis</p> <p>2. Kontrolltöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine, praktiline kasutamine töös</p> <p>3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine.</p>	<p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt;</p> <p>1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine etteantud tekstis</p> <p>2. Kontrolltöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine, praktiline kasutamine töös</p> <p>3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine.</p> <p>4. Vastab teemakohastele täiendavatele küsimustele</p>	<p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt;</p> <p>1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine etteantud tekstis</p> <p>2. Kontrolltöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine, praktiline kasutamine töös</p> <p>3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine.</p> <p>4. vastab teemakohastele täiendavatele küsimustele;</p> <p>5. Oskab parandada etteantud vigast teksti</p>					
Teemad, alateemad	<p>SÕNAVARA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sõnavara rikastamise võimalused 2. Keele kujundlikkus ja loov keelekasutus 3. Ilukirjandusliku teksti eripära 						
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	<p>1. Praktiline harjutus -sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis.</p> <p>2. Kontrolltöö: sõnavara koostis.</p> <p>3. Tekstiloom (arutlus või refereering, ...).</p>						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Rahuldav</th> <th>Hea</th> <th>Väga hea</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt vähemalt lävendinõuete kohaselt.</p> <p>1. Praktiline harjutus: sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis.</p> <p>2. Tekstiloom: arutlus või refereering</p> </td> <td> <p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt.</p> <p>1. Praktiline harjutus: sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis.</p> <p>2. Tekstiloom: arutlus või refereering.</p> </td> <td> <p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt.</p> <p>1. Praktiline harjutus: sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis.</p> <p>2. Tekstiloom: arutlus või refereering</p> </td> </tr> </tbody> </table>	Rahuldav	Hea	Väga hea	<p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt vähemalt lävendinõuete kohaselt.</p> <p>1. Praktiline harjutus: sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis.</p> <p>2. Tekstiloom: arutlus või refereering</p>	<p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt.</p> <p>1. Praktiline harjutus: sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis.</p> <p>2. Tekstiloom: arutlus või refereering.</p>	<p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt.</p> <p>1. Praktiline harjutus: sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis.</p> <p>2. Tekstiloom: arutlus või refereering</p>
	Rahuldav	Hea	Väga hea				
<p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt vähemalt lävendinõuete kohaselt.</p> <p>1. Praktiline harjutus: sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis.</p> <p>2. Tekstiloom: arutlus või refereering</p>	<p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt.</p> <p>1. Praktiline harjutus: sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis.</p> <p>2. Tekstiloom: arutlus või refereering.</p>	<p>Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt.</p> <p>1. Praktiline harjutus: sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis.</p> <p>2. Tekstiloom: arutlus või refereering</p>					

	ring.	3.Vastab teemakohastele täiendavatele küsimustele.	3.Vastab teemakohastele täiendavatele küsimustele; 4.Töös on silmapaistvalt hea sõnakasutus, kujundlikkus ja algupära.
Teemad, alateemad	<p>MEEDIA JA MÕJUTAMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meediatekstide liigid ja tunnused. • Sotsiaalmeedia – kvaliteetajakirjanduse ja meelelahutusaja-kirjanduse erinevused. • Sihtgruppidest lähtuvalt tähtsamad meediakanalid Eestis: meediakanali eesmärk, info edastamise eesmärk, teemade skaala, peamised teemad, info edastamisviis, argumenteerimine ja demagoogia meediakanalites. • Kriitiline ja teadlik lugemine. Fakti ja arvamuse eristamine. • Oma seisukoha eetiline ja asjakohane sõnastamine 		
Hindameetodid ja hindamisülesanded	<p>1.Koostab lihtsamaid meediatekste (uudis, intervjuu, ...) ja vajadusel analüüsib. 2.Kirjutab arvamuseartikli päevasündmustest (väidete tõestamine, vastuväidete esitamine, kokkuvõtte tegemine).</p>		
	Rahuldav	Hea	Väga hea
	<p>Koostab/kirjutab nõutud meediateksti iseseisvalt vähemalt lävendinõuete kohaselt. 1.Koostab lihtsamaid meediatekste: valikuliselt kas uudise, intervjuu või reportaaži. 2.Kirjutab arvamuseartikli päevasündmustest (väidete tõestamine, vastuväidete esitamine, kokkuvõtte tegemine).</p>	<p>Koostab/kirjutab nõutud meediateksti iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt, 1.Koostab lihtsamaid meediatekste: valikuliselt kas uudise, intervjuu või reportaaži. 2. Kirjutab arvamuseartikli päevasündmustest (väidete tõestamine, vastuväidete esitamine, kokkuvõtte tegemine).</p>	<p>Koostab/kirjutab nõutud meediateksti iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt; 1.Koostab lihtsamaid meediatekste: valikuliselt kas uudise, intervjuu või reportaaži. 2.Kirjutab arvamuseartikli sündmustest (väidete tõestamine, vastuväidete esitamine, kokkuvõtte tegemine). 3.selgitab argumentimosisiiki jt küsitud meediatermineid; 4.kirjutised on silmapaistvalt hea keelekasutusega, isikupärased ning teemale on lähenetud omapärase vaatenurga alt</p>
Teemad, alateemad	<p>FUNKTSIONAALNE LUGEMINE JA KIRJUTAMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjutamise eesmärk, teksti ainestik, materjali kogumine ja süstematiseerimine. • Teksti ülesehitus ja selle sidusus. Lõigu ülesanne. • Arutleva teksti kirjutamine alusteksti põhjal. • Oma teksti toimetamine ja pealkirjastamine. Tüüpilised stiilivead. • Kokkuvõtte ja referaadi kirjutamine. 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Teabeotsing. • Seotud ja sidumata tekstid (nimestikud, tabelid, graafikud) Lihtsamad tarbetekstid. • Õigekirjaoskuse parandamine ja kinnistamine 						
Hindameetodid ja hindamisülesanded	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teksti ülesehitus: koostamine ja pealkirjastamine. 2. Praktiline harjutus – oma teksti toimetamine ja stiilivigade parandamine. 3. Referaadi või stendiettekande koostamine, vormistamine ja ettekandmine. 4. Tabelite ja diagrammide analüüs, lünktekstide täitmine. 5. Tarbetekstide koostamine 						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Rahuldav</th> <th>Hea</th> <th>Väga hea</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sooritab hinnatava töö vähemalt lävendinõuete kohaselt. oskab töö eesmärgist lähtuvalt töötada erinevate infokandjatega; loeb ja koostab vormikohaseid kirjakeele ja õigekirja normidele vastavaid (tarbe)tekste jm seotud ja sidumata tekste.</td> <td>Sooritab hinnatava töö läveninõudeid ületavalt, oskab töö eesmärgist lähtuvalt töötada erinevate infokandjatega; loeb ja koostab vormikohaseid kirjakeele ja õigekirja normidele vastavaid (tarbe)tekste jm seotud ja sidumata tekste. Vastab alusteksti põhjal küsimustele, eristab olulist informatsiooni ebaolulisest.</td> <td>Sooritab hinnatava töö lävendinõudeid ületavalt, oskab töö eesmärgist lähtuvalt töötada erinevate infokandjatega; loeb ja koostab vormikohaseid kirjakeele ja õigekirja normidele vastavaid (tarbe)tekste jm seotud ja sidumata tekste. Vastab alusteksti põhjal küsimustele, eristab olulist informatsiooni ebaolulisest. Tekstid on vormistatud vormistusnõuetele vastavalt, visuaalselt esteetiliselt ja mõjusalt.</td> </tr> </tbody> </table>	Rahuldav	Hea	Väga hea	Sooritab hinnatava töö vähemalt lävendinõuete kohaselt. oskab töö eesmärgist lähtuvalt töötada erinevate infokandjatega; loeb ja koostab vormikohaseid kirjakeele ja õigekirja normidele vastavaid (tarbe)tekste jm seotud ja sidumata tekste.	Sooritab hinnatava töö läveninõudeid ületavalt, oskab töö eesmärgist lähtuvalt töötada erinevate infokandjatega; loeb ja koostab vormikohaseid kirjakeele ja õigekirja normidele vastavaid (tarbe)tekste jm seotud ja sidumata tekste. Vastab alusteksti põhjal küsimustele, eristab olulist informatsiooni ebaolulisest.	Sooritab hinnatava töö lävendinõudeid ületavalt, oskab töö eesmärgist lähtuvalt töötada erinevate infokandjatega; loeb ja koostab vormikohaseid kirjakeele ja õigekirja normidele vastavaid (tarbe)tekste jm seotud ja sidumata tekste. Vastab alusteksti põhjal küsimustele, eristab olulist informatsiooni ebaolulisest. Tekstid on vormistatud vormistusnõuetele vastavalt, visuaalselt esteetiliselt ja mõjusalt.
	Rahuldav	Hea	Väga hea				
Sooritab hinnatava töö vähemalt lävendinõuete kohaselt. oskab töö eesmärgist lähtuvalt töötada erinevate infokandjatega; loeb ja koostab vormikohaseid kirjakeele ja õigekirja normidele vastavaid (tarbe)tekste jm seotud ja sidumata tekste.	Sooritab hinnatava töö läveninõudeid ületavalt, oskab töö eesmärgist lähtuvalt töötada erinevate infokandjatega; loeb ja koostab vormikohaseid kirjakeele ja õigekirja normidele vastavaid (tarbe)tekste jm seotud ja sidumata tekste. Vastab alusteksti põhjal küsimustele, eristab olulist informatsiooni ebaolulisest.	Sooritab hinnatava töö lävendinõudeid ületavalt, oskab töö eesmärgist lähtuvalt töötada erinevate infokandjatega; loeb ja koostab vormikohaseid kirjakeele ja õigekirja normidele vastavaid (tarbe)tekste jm seotud ja sidumata tekste. Vastab alusteksti põhjal küsimustele, eristab olulist informatsiooni ebaolulisest. Tekstid on vormistatud vormistusnõuetele vastavalt, visuaalselt esteetiliselt ja mõjusalt.					
Teemad, alateemad	ILUKIRJANDUS KUI KUNST <ul style="list-style-type: none"> • Ilukirjanduse põhiliigid. Kirjandusvoolud. • Autori koht ajas, traditsioonis, rahvuskirjanduses. • Kirjandusteose ja lugeja suhe. Lugejaoskused: teadlik lugeja ja tema isiklik elukogemus, põlvkondlik ja sotsiaalkultuuriline kuuluvus. • Proosateksti analüüs ja tõlgendamine. • Lemmikraamat. 						
Hindamismeetodid hindamisülesanne	Alusteksti põhjal arutluse kirjutamine. Retsensiooni/arvamuse/essée koostamine loetu või nähtu põhjal (raamat, teatrietendus, film ...) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Rahuldav</th> <th>Hea</th> <th>Väga hea</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kirjutatud tekst on seotud</td> <td>Kirjutatud tekst on seotud konkreetse</td> <td>Kirjutatud tekst on seotud konkreetse</td> </tr> </tbody> </table>	Rahuldav	Hea	Väga hea	Kirjutatud tekst on seotud	Kirjutatud tekst on seotud konkreetse	Kirjutatud tekst on seotud konkreetse
Rahuldav	Hea	Väga hea					
Kirjutatud tekst on seotud	Kirjutatud tekst on seotud konkreetse	Kirjutatud tekst on seotud konkreetse					

	<p>konkreetsel ilukirjandustekstiga, on teemakohane, analüüsiv, kirjutaja seisukohti avaldav ja põhjendav</p>	<p>ilukirjandustekstiga, on teemakohane, analüüsiv, kirjutaja seisukohti avaldav ja põhjendav. Kirjutajal on hea, huvitav ja mitmekesine sõnakasutus ning kujundlik lausestus. Kirjutis on ühtlase stiiliga ja isikupärane.</p>	<p>ilukirjandustekstiga, on teemakohane, analüüsiv, kirjutaja seisukohti avaldav ja põhjendav. Kirjutajal on hea, huvitav ja mitmekesine sõnakasutus ning kujundlik lausestus. Kirjutis on ühtlase stiiliga ja isikupärane. Tekst väljendab kirjutaja kohustuslikust suuremat lugemust ning orienteerumis- oskust ilukirjandusmaastikul.</p>
<p>Iseseisev töö</p>	<p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Analüüsib oma kasutatavat netisõnavara. • Leiab sõnaraamatutest uudissõnade tähenduse; otsib vastavaid uudissõnu meediast. • Kirjutab rollist lähtuvalt: kirjutatakse mõne tegelase keele- või sõnavarakasutusest (pankur, ärimees, talunik, tegelane kirjandusest). • Teeb õpitu kohaselt stiili- ja sõnastusharjutusi. • Otsib meediast ja reklaamidest sõnastus-, sõnakasutus- ja stiilivigadega lauseid. • Harjutab eeskujude toel kokkuvõtte kirjutamist. • Kirjutab alusteksti põhjal arutluse. • Koostab rühmatööna stendi etteantud teemal või vabal valikul. • Koostab lihtsama tabeli või graafiku päevakajaliste andmete kohta või oma õpperühmas tehtud küsitluse põhjal. • Koostab motivatsioonikirja. • Kirjutab arvamuskirja, väidete tõestamine, vastuväidete esitamine, kokkuvõtte tegemine. • Nimetab ja eristab meediateksti üldtunnuseid: liigid, meediakanalid, allikad ja allikakaitse jm meediaga seotud • Tunneb meediatekstide tüüpe ja oskab neid analüüsida. • Reflekteerib oma suhet kirjandusega ja koolis õpituga. • Oskab ilukirjandusteksti (loetud raamatut) analüüsida ja/või tõlgendada. • Kirjutab esse: arutleb teose probleemide ja väärtushinnangute üle, toob sobivaid näiteid tekstist ja oma elust 		
<p>Õppematerjalid</p>	<p>Õpetaja koostatud õppematerjalid Mihkel Rebane, Maailmakirjandus kutseõppeasutustele 2004 Katrín Kalamees, Maailmakirjandus. Antiik. Keskaeg. Renessanss. Gümnaasiumiõpik 2010 Katrín Kalamees, Maailmakirjandus. Antiik. Keskaeg. Renessanss. Töövihik 2010 Katrín Kalamees, Maailmakirjandus XVII-XIX sajand. Gümnaasiumiõpik 2009 Katrín Kalamees, Maailmakirjandus XVII-XIX sajand. Töövihik 2009</p>		

	<p>Igor Šaitanov, Maailmakirjandus. 19. sajand. Gümnaasiumiõpik 2006</p> <p>Katrin Kalamees, Maailmakirjandus. Antiik. Kreeka. Rooma. Tekstid 2007</p> <p>Katrin Kalamees, Maailmakirjandus. Keskaeg. Renessans. Tekstid 2008</p> <p>Katrin Kalamees, Maailmakirjandus. Barokk. Klassitsism. Valgustus. Tekstid 2008</p> <p>Käsitletavad teosed</p> <p>Käsitletavate teoste ekraniseeringud</p> <p>Katrin Kalamees, Maailmakirjandus. Antiik. Keskaeg. Renessans. Gümnaasiumiõpik 2010</p> <p>Katrin Kalamees, Maailmakirjandus XVII-XIX sajand. Gümnaasiumiõpik 2009</p> <p>Anne Nahkur, Kirjandus realismist Postmodernismini. Gümnaasiumiõpik 2007</p> <p>Mihkel Rebane, Eesti kirjandus kutseõppeasutustele 2003</p> <p>Mihkel Rebane, Eesti kirjandus kutseõppeasutustele. Töövihik 2003</p> <p>Luule Epner, Kristi Metste, Sirje Olesk, Vanem eesti kirjandus. Gümnaasiumi kirjandusõpik 2005</p> <p>Märt Hennoste, Eesti kirjandus tekstides. Lugemik keskkoolile I osa 1996</p> <p>Pille Riismaa, Astrid Rätsep, Tiina Õunapuu. Eelmise sajandi eesti kirjandus 2002,2006</p> <p>Epp Annus, Luule Epner, Mart Velsker, Uuem eesti kirjandus. Gümnaasiumi kirjandusõpik 2006</p> <p>Käsitletavad kirjandusteosed</p> <p>Käsitletavate teoste ekraniseeringud</p> <p>CD erinevate teoste esitlustega</p>
--	--

MOODULITE RAKENDUSKAVA
Üldõpingud 30EKAP

Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid				
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine				
Moodul nr. 2	Mooduli nimetus	Mooduli maht			Õpetajad
	Võõrkeel	4,5 EKAP			Ellen Piilman Larisa Kraskova Terje Maarand
		Tunde	Audit.	Is. töö	
117	99	18			
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud põhiharidus.				
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane suhtleb õpitavas võõrkeeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keelekasutajana. Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava võõrkeele valdkonnaga.				

Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid Õpilane:
<p>1) suhtleb õpitavas võõrkeeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keelekasutajana, esitab ja kaitseb erinevates mõttevahetustes/suhtlussituatsioonides oma seisukohti</p> <p>2) kirjeldab võõrkeeles iseennast, oma võimeid ja huvisid, mõtteid, kavatsusi ja kogemusi seoses valitud erialaga</p> <p>3) kasutab võõrkeeles arendamiseks endale sobivaid võõrkeeles õppimise strateegiaid ja teabeallikaid, seostades võõrkeeles elukestva õppega</p> <p>4) mõistab eesti ja teiste rahvaste elukeskkonda ja kultuuri ning arvestab nendega võõrkeeles suhtlemisel</p> <p>5) on teadlik edasiõppimise ja tööturul kandideerimise rahvusvahelistest võimalustest, koostab tööleasumiseks vajalikud võõrkeelsed taotlusedokumentid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab iseseisvalt võõrkeelset põhisohtavara ja tuttavas olukorras grammatiliselt õiget keelt • esitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti erinevates mõttevahetustes • väljendab end/suhtleb õpitava keele erinevate osaoskuste kaudu (loeb, kuulab, räägib, kirjutab B1 tasemel) • tutvustab vestlusel iseennast ja oma sõpra/eakaaslast • koostab oma kooli (lühit) tutvustuse • põhjendab kooli ja erialavalikut, hindab oma sobivust valitud erialal töötamiseks • hindab oma võõrkeeles oskuse taset • põhjendab võõrkeeles õppimise vajalikkust, loob seoseid eriala ja elukestva õppega • eristab võõrkeelseid teabeallikaid info otsimiseks, kasutab neid ja hindab nende usaldusväärsust • kirjeldab suhtluskeskkonda, mida kasutab (nende eelseid, puudusi ja ohte) ja suhtlemist nendes keskkondades • võrdleb sihtkeele / emakeele maa (de) ja eesti elukeskkonda, kultuuritraditsioone ja –norme • arvestab sihtkeele kõnelejad kultuurilise eripäraga • tutvustab (oma eakaaslastele välismaal) Eestit ja soovib külastada mõnda sihtkohta • kirjeldab võõrkeeles oma tööpraktikat ja analüüsib oma osalemist selles • tutvustab õpitavas võõrkeeles oma eriala hetkeseisu tööturul ja edasiõppimise võimalusi • koostab võõrkeeles töökohale/praktikakohale kandideerimise avalduse, cv/europassi, arvestades sihtmaa eripäraga • sooritab näidistööintervjuu
Hindamine	Eristav Põhineb Euroopa keeleõppe raamdokumendi nõuetel, hinnatakse nelja osaoskust
Hindamise meetodid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Test 2. Lugemine 3. Rääkimine 4. Kirjutamine 5. Kuulamine

Hindekriteeriumid	Rahuldav	Hea	Väga hea
	<p>Rääkimine Kõne on aeglane ja pausidega, kuid siiski mõistetav. Teeb sageli vigu. Oskab alustada lihtsamat vestlust, kuid mõistmisraskuste tõttu ei suuda ise vestlust ülal hoida, seda jätkata ning lõpetada. Edastab raskustega väga lühikesi ja lihtsaid ettevalmistatud igapäevaseid teateid. Oskab väga lühidalt ja lihtsalt põhjendada oma arvamust ja vastata lühidalt väga lihtsatele küsimustele. Aeg-ajalt jääb arusaamatuks mida täpselt öelda tahab. Oskab kasutada tüüpkeelendeid, kuigi tuleb ette vigu. Emakeele mõju segab arusaamist.</p>	<p>Rääkimine Väljendub huvivaldkonna teemadel sujuvalt, kuigi kõne pole päris mõistetav. Teeb vigu kui on vaja väljendada keerukamat mõtet. Oskab alustada lihtsamat vestlust, seda jätkata ja lõpetada. Oskab edastada lühikesi ja lihtsaid ettevalmistatud teateid igapäevases olukorras. Oskab väga lühidalt ja lihtsalt põhjendada arvamusi, kavatsusi ja toiminguid. Oskab vastata lihtsatele küsimustele, mõnikord (kui küsija räägib liiga kiiresti) võib paluda küsimust korrata. Oskab keelt piisavalt, et üsna arusaadavalt väljenduda. Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid, kuigi tuleb ette vigu. Emakeele mõju on märgatav kuid hääldus on arusaadav.</p>	<p>Rääkimine Oskab väljenduda ladusalt ja üldsõnaliselt huvivaldkonna teemadel. Oskab alustada vestlust, seda jätkata ja lõpetada. Oskab edastada lühikesi ettevalmistatud teateid igapäevases olukorras. Oskab lühidalt põhjendada ning selgitada arvamusi, kavatsusi ja toiminguid. Oskab vastata küsimustele, mõnikord (kui küsija räägib liiga kiiresti) võib paluda küsimust korrata. Sõnavara piisav, kuigi vahel võib ette tulla kaudset väljendust. Mõtted väljendatud lihtsate lausete järjendina. Kasutab tüüpkeelendeid ja moodustusmalle, kuigi pikema kõnelõigu korral teeb sageli pause, et otsida sõnu ja grammatilisi vorme või korrigeerida sõnastust. Kasutab grammatiliselt üsna õiget keelt ehkki emakeele mõju on märgatav. Hääldus selge.</p>
	<p>Kirjutamine Oskab kirjutada igapäevaste tegevuste kohta lühemaid lauseid. Oskab väga lihtsalt ja väga lühidalt kokku võtta ja esitada oma arvamust igapäevaste probleemide kohta. Vigu on grammatika põhivaras, kuid see ei takista mõistmist</p>	<p>Kirjutamine Oskab kirjutada huvivaldkonna piires üldsõnaliselt ja lühematest lausetest koosnevaid seotud tekste ja kirjeldusi. Oskab väga lihtsalt ja lühidalt kokku võtta, esitada ja selgitada oma arvamust igapäevaste tavapäraste ja ebatavaliste probleemide kohta. Teeb sageli grammatikavigu, kuid need ei takista mõistmist. Oskab kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.</p>	<p>Kirjutamine Oskab kirjutada lühikesi ja lihtsaid üldsõnaliselt seotud tekste huvivaldkonna piires, ühendades lühemaid lauseid lihtsa järjendina. Oskab mingil määral kokku võtta, esitada ja selgitada oma arvamust igapäevaste tavapäraste ja ebatavaliste probleemide kohta. Grammatiliselt keel üsna õige, ehkki emakeele mõju on märgatav. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist. Kasutab üsna õigesti tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.</p>

	<p>Kuulamine Mõistab raskustega lihtsamat otsesõnalist faktiteavet igapäevastel seotud teemadel. Tabab üldjoontes peamist sõnumit, kuid sõnumi spetsiifilised üksikasjad jäävad arusaamatuks. Piiratud sõnavara tõttu mõistab raskustega osaliselt olulisemat selgest jutust, millega puutub igapäevaselt kokku. Suudab raskustega jälgida lühema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et hääldus on aeglane ja selge.</p>	<p>Kuulamine Mõistab lihtsamat otsesõnalist faktiteavet igapäevastel seotud teemadel. Tabab nii peamist sõnumit kui ka mõningaid spetsiifilisi üksikasju, kui hääldus on aeglane, selge ja tuttavlik. Mõistab üldjoontes olulisemat igapäevasest selgest jutust. Suudab üldiselt jälgida lühema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et hääldus on selge. Suudab jälgida lihtsamat ja lühemat loengut vm esinemist oma huvivaldkonnas, kui teema on tuttav, sõnastus tuttav ja jutu ülesehitus selge.</p>	<p>Kuulamine Mõistab otsesõnalist faktiteavet igapäevastel seotud teemadel. Tabab nii peamist sõnumit kui ka spetsiifilisi üksikasju, kui hääldus on selge ja tuttavlik. Mõistab olulisemat igapäevasest jutust. Suudab üldiselt jälgida pikema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et hääldus on selge. Suudab jälgida loengut vm esinemist oma huvivaldkonnas, kui teema on tuttav, sõnastus tuttav ja jutu ülesehitus selge.</p>
	<p>Lugemine Loeb otsesõnalisi faktipõhiseid tekste aeglaselt, tundmatud sõnad ja laused raskendavad tekstist arusaamist. Pikemad tekstid valmistavad raskusi. Lühematest ja lihtsamatest suudab teavet leida. Lihtsas tekstis tekib raskusi olulise teabe leidmisega.</p>	<p>Lugemine Loeb otsesõnalisi faktipõhiseid tekste aeglaselt, kuid rahuldava arusaamisega. Suudab hõlmata pikemaid tekste või tekstiosi, mõned tundmatud sõnad ei takista tekstist arusaamist ja teabe otsimist. Oskab igapäevatekstides vaatamata mõnedele tundmatutele lausetele ja sõnadele leida ja mõista asjakohast teavet. Mõistab käsitletava igapäevase situatsiooni üldist arutluskäiku, kuid ei pruugi aru saada üksikasjadest. Lihtsas tekstis võtab olulisema leidmine aega, kuid ei sega tekstist arusaamist ja ülesande täitmist.</p>	<p>Lugemine Loeb otsesõnalisi faktipõhiseid tekste rahuldava arusaamisega. Suudab hõlmata pikemaid tekste, et leida otsitav teave ja koguda infot teksti eri osadest või mitmest tekstist. Oskab leida ja mõista asjakohast teavet huvivaldkonna piires. Mõistab käsitletava igapäevase situatsiooni arutluskäiku, kuid ei pruugi aru saada üksikasjadest. Leiab tekstis olulisema.</p>
<p>Mooduli lõpphinde kujunemine</p>	<p>Kokkuvõttev hinne kujuneb arvestuslike tööde hinnete alusel.</p>		

	<p>Mooduli hinne on positiivne, kui õpilane on omandanud kõik mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel</p> <p>Osaoskuste osakaal hinde kujunemisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> rääkimine 30% lugemine 30% kuulamine 20% kirjutamine 20%
Õppemeetodid	Lugemine, kirjalik ja suuline harjutamine, vestlused, koos- ja rühmatööd, õppekäigud, kuulamine, erinevad näitlikustamised, AV esitlused
Teemad, alateemad	<p>1. MINA JA MAAILM</p> <p>1.1.Mina ja eakaaslased - kutseõppurid</p> <p>1.2. Mina ja Eesti</p> <p>1.3. Erinevad maad ja rahvad</p>
Hindamismeetodid hindamisülesanded	<p>Õpilane:</p> <p>Kirjutab kirja sõbrale / eakaaslasele (enesetutvustus)</p> <p>Koostab ajaleheartikli oma sõbrast / eakaaslasest</p> <p>Kirjutab arvamuse oma tulevikukavatsustest</p> <p>Koostab ja vormistab <i>posteri</i> / voldik / <i>powerpoint</i> esitluse / videoklipi koolist / esinemisest giidina õppekäigul</p> <p>Koostab ja esineb esitlusega (Eesti tutvustamine)</p> <p>Koostab retsensiooni (kaasõpilase õpimapi kohta)</p> <p>Täidab sõnavara testi</p> <p>Esitleb kaasõpilastele oma õpimappi koos näitlike vahenditega</p> <p>Osaleb teemakohases ajurünnakus</p> <p>Koostab kirjaliku arvamuse juhendi alusel (Eesti võrdluses sihtkeele maa(de)ga)</p>
Teemad, alateemad	<p>2.KESKKOND JA TEHNOLOOGIA</p> <p>2.1.Mina ja keskkond. Keskkonnakaitse probleemid</p> <p>2.2.Tervislik eluviis</p> <p>2.3. Keeletehnoloogilised rakendused igapäevaelus ja suhtluskeskkonnad</p> <p>2.4. Erinevad leiutised ja kaasaegsed tehnoloogilised saavutused Eestis ja maailmas</p>
Hindamismeetodid hindamisülesanded	<p>Hindamine toimub vastavalt nelja osaoskuse hindekriteeriumitele</p> <p>Õpilane:</p> <p>Täidab sõnavara testi</p> <p>Koostab ja lahendab ristsõna</p> <p>Koostab ja vormistab posterit „Tervislik eluviis“</p> <p>Võtab osa filmi arutelust- mõttevahetusest ühest või kahest tehnoloogilisest saavutusest</p>

	<p>Kirjutab essee teemal „Millist tehnoloogilist saavutust vajan igapäevaselt“ Osaleb rollimängus - Arsti juures/toitumisharjumuste juures Osaleb dialoogis tervislikust elustiilist Koostab mõistekaardid (keha ja tervis) Teeb internetiotsingu soorituse „Keskkonna reostusallikad“ Koostab uurimusliku töö, ajurünnaku/ võrdluse Internetiotsingu soorituse Koostab ja esitleb Powerpoint esitluse (leiutise tutvustus)</p>
Teemad, alateemad	<p>3.HARIDUS JA TÖÖ 3.1. Mina õppijana 3.2. Mina tööturul</p>
Hindamismeetodid hindamisülesanded	<p>Hindamine toimub vastavalt nelja osaoskuse hindekriteeriumitele Õpilane: Kirjutab essee, dialoogi, vestluse Täidab töölehed Täidab mõistekaardid Koostab avalduse, kirjutab CV Täidab sõnavara testi Osaleb rollimängus: tööintervjuu sooritamine</p>
Iseseisev töö	<p>Õpilane koostab kirjalikud tööd</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mina ja maailm <ol style="list-style-type: none"> 1) Võrdleb oma kooli teiste Eesti kutseõppeasutustega. 2) Iseloomustab Eestit ja naaberriike teemal „Kultuuritraditsioonid“. Koostab PP esitluse. 3) Analüüsib keelte õppimise tähtsust, õpitavat keelt kõnelevaid maid. Koostab PP esitluse. 2. Keskkond ja tehnoloogia <ol style="list-style-type: none"> 1) Koostab teemakohase ristsõna 2) Koostab referaadi „Looduskaitse Eestis“ 3) Kirjutab essee: „Keskkonnaprobleemid minu kodukandis“ 3. Haridus ja töö <ol style="list-style-type: none"> 1) Koostab aja planeerimine kohta päevakava. 2) Koostab esitluse „Mina keeleõppijana. Kuidas aitab keeleoskus kaasa suhtlemisele teiste eakaaslastega.“ 4. Koostab eneseanalüüsi: Minu haridus ja oskused. Kuidas ja kas olen valmis tööturul kandideerima
Õppekirjandus	<p>Õpetaja valmistatud materjalid http://gardenweb.ru/stroitelstvo-sten-vidy http://www.vivacolor.ee/</p>

<http://www.aeroc.ee/>
<http://www.svoydom.ru/walls/>
<http://www.bibliotekar.ru/spravochnik-153-3-tehnika/72.htm>
<http://www.topdom.info/econorg59.php>
www.ehitusinfo.ee
www.fibo.ee
www.isover.ru
R. Murphy "English Grammar in Use", Cambridge University Press
http://www.english-4u.de/grammar_exercises.htm
Face2face. Intermediate, Cambridge University Press
Face2face. Upper Intermediate, Cambridge University Press
Headway. Intermediate. John and Liz Soars. Oxford University Press, 2003
VOAlearningenglish.com
<http://www.myenglishpages.com/>
Eesti, inglise, saksa, vene, soome puideterminoloogia seletav sõnastik. Eesti Mööblitootjate Liit
English for Technical Students 1, 2, Bonamy, D., 2001
Safety First, Chrimes, J., 2011
The ultimate guide to woodworking, REBO Publishers, 2004
<http://www.connectedlines.com/styleguide/>
http://www.finefurnituremaker.com/beautiful_hardwoods.htm
Videod (YouTube).
Restoration. Vicenc Gilbert and Eduard Vall-Llosera,
Inglise - Eesti tehnikasõnaraamat, Euroülikool, 2000
Eesti – Inglise tehnikasõnaraamat, Euroülikool, 2000
V. Evans, J. Dooley, T. O' Dell "Career Path. Electrician", Express Publishing, 2014
"Career Path. Builder", Express Publishing, 2014

MOODULI RAKENDUSKAVA

Üldõpingud

Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid				
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine				
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht			Õpetajad
3	MATEMAATIKA	5 EKAP			Mare Aret, Marina Muravkina, Kristina Hallikas
		Tunde	T	Prakt. t	Is-töö
		130	100	-	30
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud põhiharidus				
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane kasutab oma matemaatikateadmisi elus edukalt toimetulekuks. Seos gümnaasiumi riikliku õppekava matemaatika valdkonnaga.				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid				
Õpilane:	Õpilane:				
<p>1) kasutab õpitud matemaatika-teadmisi ja -oskusi uutes situatsioonides ning eluliste ülesannete lahendamisel, analüüsides ja hinnates tulemuste tõepärasust</p> <p>2) kasutab vajadusel erinevaid teabeallikaid ning saab aru erinevatest matemaatilise info esitamise viisidest</p> <p>3) seostab matemaatikat teiste õppeainetega, kasutades õppimisel oma matemaatikaalaseid teadmisi ning oskusi</p> <p>4) esitab oma matemaatilisi mõttekäike loogiliselt, väljendades oma mõtet selgelt ja täpselt nii suuliselt kui kirjalikult</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sõnastab ülesande mõtte, toob/kirjutab välja andmed, määrab otsitavad suurused toob/kirjutab välja vajalikud seosed ja valemid • kirjeldab lahenduskäiku, vajadusel illustreerib seda joonisega/skeemiga, teeb vajalikud arvutused, vormistab lahenduskäigu, kontrollib lahenduskäigu õigsust • kasutab vajadusel õpetaja koostatud juhendmaterjale ja näpunäiteid ülesande õigeks lahendamiseks • teeb järeldusi tulemuse tõepärasuse kohta, lähtudes igapäevaelust • kasutab vajaliku teabe leidmiseks nii paber kandjal kui ka internetis leiduvaid teabeallikaid • leiab tekstist, tabelist, jooniselt, graafikult, diagrammilt vajaliku info • koostab tabeleid, jooniseid, graafikuid ja diagramme õpitud materjali ulatuses • nimetab järguühikuid ja teisendab pikkus-, raskus- pindala, ruumala, mahu, aja- ja rahaühikuid, arvutab protsente ja promille • kasutab muutumist ja seoseid käsitlevat matemaatikat, võrdleb erinevaid suurusi • valib ja kasutab ülesannete lahendamisel ülesande sisust lähtuvalt õigeid valemiteid ja matemaatilisi sümboleid • kasutab analoogiat objektidevaheliste seoste leidmiseks • kasutab loogikat etteantud probleemide lahendamisel ning eristab olulist ebaolulisest • teab ja kasutab matemaatilise statistika ja tõenäosusteooria elemente • selgitab matemaatiliste tehete abil loteriide ja laenudega seotud riske 				

5) kasutab matemaatika võimalusi enda ja teiste tegevuse tasuvuse ning jätkusuutlikkuse hindamisel	<ul style="list-style-type: none"> • arvutab bruto- ja netopalka ning mitmesuguseid igapäevaeluga seotud tulusid ja kulusid ning teisendab enamkasutatavaid valuutasid • arutleb säästmise vajalikkuse üle, toob näiteid tarbimise ja kulutamise tasakaalustamise võimaluste kohta. 		
Hindamine	Eristav		
Hindamismeetodid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrolltöö 2. Arvestustöö 3. Testid 4. Õpimapp 5. Tunnikontroll 6. Esitlus 		
Hindekriteeriumid	<p>Rahuldav õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel: Konspekt on olemas. Lahendab konspekti/näidete abil ülesandeid. Vormistab lahenduskäigu. Iseseisvad tööd (iseseisvalt lahendatud ülesanded, esitlus, mõistekaart, valemite kaart, õpimapp, uurimustöö) on esitatud.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arvutab reaalarvudega õigesti peast, kirjalikult või taskuarvutiga. Teostab tehted õiges järjekorras. Ümardab arve etteantud täpsuseni. • Teisendab pikkus-, raskus- pindala, kiiruse, ruumala, mahu, aja- ja rahaühikuid. • Lihtsustab avaldise kasutades summa ja vahe ruudu ning ruutude vahe valemit, lahendab lihtsamaid lineaarvõrrandeid ja lineaarvõrrandisüsteeme ning normaalkujulisi ruutvõrrandeid. Lahendab lihtsamaid lineaarvõrratusi. • Arvutab protsenti (osa) tervikust. Arvutab tervikut protsendimäära (osamäära) ja osa kaudu. Leiab, mitu protsenti üks suurus moodustab teisest. Arvutab promilli. • Teisendab erinevaid valuutasid. Kasutab sellekohaseid teabematerjale. Arvutab liht- ja liitintressi. Arvutab käibemaksu ja kauba jaehinda, hinnamuutusi. Teeb vahet neto- ja brutopalgal, teab palgaga kaasnevaid makse. Kasutab palgakalkulaatoreid internetis. Teeb vahet erinevatel diagrammidel, suudab lugeda 	<p>Hea õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine; vormistab iseseisvalt lahenduskäigu.</p>	<p>Väga hea õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite iseseisev, eesmärgipärane ja loov kasutamine; vormistab iseseisvalt ja korrektselt lahenduskäigu.</p>

	<p>neilt andmeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kujutab vektorit tasandil algus- ja lõpp- punkti koordinaatide järgi. Arvutab vektori pikkust vektori koordinaatide järgi. Joonestab võrrandi järgi sirge ja parabooli tasandil. Leiab võrrandi järgi sirge, parabooli, ringjoone ja joone järgi võrrandi. • Leiab valemite kaardil trigonomeetrilisi seoseid ja vajalikud übermõõdu ja pindala valemid. Rakendab Pythagorase teoreemi. Teab trigonomeetrilisi funktsioone ja kasutab taskuarvutit väärtuste arvutamisel. • Teeb tasapinnaliste kujundite joonised ja lahendab antud andmetega kujundi pindala ja übermõõdu. • Teeb tähtsamate ruumiliste kujundite jooniseid, eristab hulktahukaid ja pöördkehasid, lahendab näidisülesannete tasemel elulisi stereomeetria ülesandeid valemite lehe abi, teisendab mõõtühikuid. 		
Kokkuvõtva ja moodulihinde kujunemine	<p>Kokkuvõtva hinde kujunemise aluseks on sooritatud arvestuslike tööde hinded. Moodulihinne on positiivne, kui õpilane on omandanud kõik õppekava õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel.</p>		
Õppemeetodid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Loeng 2. Demonstratsioon 3. Audio-visuaalne meetod 4. Näitlike õppevahendite kasutamine 5. Ülesannete lahendamine 6. Arutlus 7. Iseseisev või rühmatöö tunnis 8. Iseseisev töö klassiruumist väljas 9. Mõistekaardi koostamine 10. Valemite kaartide koostamine 11. Uurimustöö 12. Õpimapi koostamine 13. Matemaatilised mängud, näiteks viktoriinid (sh nuti-viktoriin) ja sõnaseletusmäng 		
Teemad, alateemad	<p>TEEMA 1. ARVUTAMINE REAALARVUDEGA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehted ratsionaalarvudega; arvuhulgad (naturaalarvud N, täisarvud Z, • ratsionaalarvud Q, irratsionaalarvud I, reaalarvud R). • Arvude järgud, liigitamine, ümardamine, järjestamine arvteljel. Hariliku murru ja kümnendmurru vahelised seosed. 		

Perioodilised murrud.. Täisarvulise, negatiivse ja ratsionaalarvulise astendajaga aste (arvu juur). Tehted astmetega. Arvu kümme astmed. Arvu standardkuju. Arvutamine taskuarvutiga

TEEMA 2. MÕÕTÜHIKUD

- Mõõtühikute vahelised seosed, teisendamine.
- Elulise sisuga tekstülesanded.

TEEMA 3. AVALDISED. VÕRRANDID JA VÕRRATUSED

- Ratsionaalavaldiste lihtsustamine.
- Võrre. Võrdeline jaotamine. Valemite teisendamine.
- Võrdeline suurendamine ja vähendamine (mõõtkava, plaan).
- Lineaarvõrrand. Ruutvõrrand. Kahe tundmatuga lineaarvõrrandi-süsteem
- Arvtelje erinevad piirkonnad.
- Lineaarvõrratuse mõiste ja omadused ja lahendamine. Lineaarvõrratuste süsteem.
- Elulise sisuga tekstülesanded

TEEMA 4. PROTSENDID

- Osa ja tervik, protsent, promill.
- Elulise sisuga tekstülesanded.

TEEMA 5. MAJANDUSMATEMAATIKA ELEMENDID

- Raha ja valuuta.
- Liht-ja liitintress. Laen ja hoiustamine, laenu tagasimaksegraafik.
- Palk ja kehtivad maksud töövõtjale ning tööandjale.
- Käibemaks, hind käibemaksuga ja käibemaksuta. Hinnamuutused (soodushind, hinnatõus jt).
- Diagrammide lugemine.

TEEMA 6. TÕENÄOSUSTEOORIA JA STATISTIKA

- Sündmuse tõenäosus, tõenäosuse summa ja korrutis (sh tõenäosus loteriis ja hasartmängudes).
- Statistika põhimõisted ja arvkarakteristikud. Statistiline ja variatsioonirida, sagedustabel ja suhteline sagedus, diagrammid keskvärtus, kaalutud keskmine, mediaan, mood, maksimaalne ning minimaalne element, standardhälve.
- Statistiliste andmete kogumine, süstematiseerimine, statistiline andmetöötlus

	<p>TEEMA 7. JOONED TASANDIL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Punkti asukoha määramine tasandil. • Lõigu pikkus, kahe punkti vaheline kaugus, vektori mõiste ja tähistamine, vektori pikkus, nullvektor, ühikvektor, vastandvektor, vektorite geomeetriline liitmine. • Sirge, parabooli ja ringjoone võrrandid. • Sirge, parabooli ja ringjoone joonestamine võrrandi järgi. <p>TEEMA 8. TRIGONOMEETRIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pythagorase teoreem. • Teravnurga siinus, koosinus, tangens. • Täisnurkse kolmnurga lahendamine. • Elulise sisuga tekstülesanded. <p>TEEMA 9. PLANIMEETRIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tasapinnaliste geomeetriliste kujundite (kolmnurk, ruut, ristkülik, rööpkülik, romb, trapets, korrapärase kuusnurk, ring) elemendid, ümbermõõdud ja pindalad. • Elulise sisuga tekstülesanded <p>TEEMA 10. STEREOMEETRIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Püstprisma, korrapärase püramiidi, silindri, koonuse ja kera (sfääri) elemendid, pindalad ja ruumala. • Elulise sisuga tekstülesanded.
Iseseisev töö	<p>Õpilane harjutab iseseisvalt või rühmatööna klassiruumist väljaspool:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rakenduslike ülesannete kirjalik lahendamine. 2. Esitluse ettevalmistamine valitud teemal. 3. Valemite kaartide koostamine (valitud teemal) 4. Mõistekaardi koostamine (valitud teemal) 5. Õpimapi koostamine (valitud teemal) 6. Õppija poolt valitud tunnuse uurimustöö ja selle esitlus klassis (valitud teemal)
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lea Lepmann, Tiit Lepmann, Kalle Velsker Matemaatika 10. klassile, 2004.a 2. Lea Lepmann, Tiit Lepmann, Kalle Velsker Matemaatika 11. klassile, 2007.a. 3. Lea Lepmann, Tiit Lepmann, Kalle Velsker Matemaatika 12. klassile, 2003.a. 4. Hilja Afanasjeva, Jüri Afanasjev, Arno Aalto. Gümnaasiumi kitsas matemaatika (õpikud I – IX). Kirjastus Avita 5. https://www.opiveeb.ee 6. https://www.koolielu.ee

7. Leego, T., Vedler, L., Vedler, S. (2002). Matemaatika õpik kutseõppeasutustele. Tartu: AS Atlex.
8. Enn Nurk, Valvo Paat, Aksel Telgmaa Matemaatika kordamisülesanded põhikoolile
9. Anu Oks, Heldenä Taperson matemaatika kontrolltööd 10, 11, 12 klassile, 2009
10. Irja Kängsepp Erialane matemaatika palkmaja ehitajale 2005.a
11. Irja Kängsepp Matemaatika ülesanded elust enesest 2009,
12. Regina Reinup Väike protsendiraamat 2014. a
13. J. Afanasjev Majandusmatemaatika elemendid
14. Aksel Telgmaa Rahandusküsimusi koolimatemaatikas
15. Ants Aasma, Kirsti Kislenko, Jüri Kurvits, Marina Latõnina, Avo Org, Ako Sauga, Riina Timmermann ja Evald Übi. „Majandusmatemaatika elemendid“ 2013 e-kursus on kättesaadav Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse (HITSA) Moodle'i e-õppe keskkonnas <https://moodle.hitsa.ee/course/index.php?categoryid=511?categoryid=511>

MOODULITE RAKENDUSKAVA

Üldõpingud 30EKAP

Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid				
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine				
Moodul nr. 4	Mooduli nimetus	Mooduli maht			Õpetajad Andres Kask Valdo Jask
	LOODUSAINED	6 EKAP			
		Tunde	Audit.	Is. töö	
		156	126	30	
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud põhiharidus				
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omab loodusteaduslikku maailmapilti, väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid. Seos gümnaasiumi riikliku õppekava loodusaine valdkonna ainetega: bioloogia, geograafia, keemia, füüsika.				
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid				
1) mõistab loodusainete omavahelisi seoseid ja eripära, saab aru mudelite	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab maa sfääre kui süsteeme ja nendega seotud mudeleid • kirjeldab maa evolutsioonilist arengut, elus- ja eluta loodusetunnuseid • kirjeldab abiootiliste tegurite toimet organismidevahelisi suhteid ja looduses toimivaid aineringe 				

<p>tähtsusest reaalsete objektide kirjeldamisel</p> <p>2) mõtestab ja kasutab loodusainetes omandatud teadmisi keskkonnas toimuvate nähtuste selgitamisel ja väärtustamisel ning igapäeva elu probleemide lahendamisel</p> <p>3) mõistab teaduse ja tehnoloogia saavutuste mõju looduskeskkonnale ja inimesele; saab aru ümbritseva keskkonna mõjust inimese tervisele</p> <p>4) leia iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete lahendamisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab organismide ehitust, aine- ja energiavahetust, paljunemist ja arengut (eristab rakutüüpe) • iseloomustab inimese keemilist koostist ja mõistab pärandumise seaduspärasusi • kirjeldab mehaanika nähtusi ja kasutades selleks õigeid füüsikalisi suurusi ja mõisteid • kirjeldab korrektsete mõistete ja füüsikaliste suurustega elektromagnetismi nähtusi ja nendevahelisi seoseid • iseloomustab soojusenergia muutmise viise, nähtusi, seaduspärasusi • kirjeldab õigete füüsikaliste suurustega ja mõistetega valguse tekkimise, levimise ja kadumise nähtusi • kirjeldab tähtsamaid mikromaailma mudeleid, tuumareaktsioone ning radioaktiivsust • kasutab keemiliste elementide perioodilisustabelit ja ühendite molekulaarmudeleid mikromaailma kirjeldamisel ja ainete omaduste selgitamisel • selgitab evolutsiooni kulgu ning seostab protsesse looduses nähtavaga • nimetab majandustegevusega kaasnevaid looduskeskkonna probleeme • selgitab loodus- ja sotsiaalkeskkonnas omavahelisi seoseid ja probleeme • võrdleb erinevate piirkondade kliima, mullastiku, taimestiku ja loomastiku omavahelisi seoseid • võrdleb looduslikke ja tehismaterjale ning nende omadusi • selgitab tervisliku toitumise põhimõtteid • selgitab nakkushaiguste vältimise võimalusi • kirjeldab orgaaniliste ja anorgaaniliste ainete toimet inimestele ja keskkonnale • kirjeldab inimese arengut ja tervislikku seisundit sõltuvalt sotsiaalsest, majanduslikust või looduskeskkonnast • nimetab loodusteaduste ning tehnoloogia arengu positiivseid ja negatiivseid ilminguid ning võrdleb erinevaid eetilisi-moraalseid seisukohti ning nende usaldusväärset • kirjeldab ja toob näiteid loodusteaduste, tehnoloogia ja ühiskonna vahelistest seostest • kirjeldab teaduse ning tehnoloogia võimalusi ja piiranguid ühiskonna heaolu ja majanduse arengu tagamiseks • kirjeldab oma elukoha (loodus) keskkonda, uurides ja analüüsides seal erinevaid probleeme • lahendab loodusteaduslike ülesandeid ja probleeme, kasutades erinevaid usaldusväärseid teabeallikaid • koostab erinevate andmete põhjal tabeleid ja graafikuid • kirjeldab ja kohandab korrektsete lähteandmetega ülesandele õige lahendusmudeli ning fikseerib otsitavad suurused, kasutades õigesti mõõtühikute süsteeme • arvutab õigesti, kontrollides saadud tulemust ning vormistab ülesande vastuse korrektselt
<p>Hindamine</p>	<p>Eristav</p>
<p>Hindamismeetodid</p>	<p>1. Test</p> <p>2. Kontrolltöö</p> <p>3. Ülesannete lahendamine</p> <p>4. Probleemülesanded</p>

5. Laboratoorsed tööd			
Hindekriteeriumid	Rahuldav	Hea	Väga hea
	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel.	Õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine.	Õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite iseseisev, eesmärgipärane ja loov kasutamine.
Mooduli hinde kujunemine	Kokkuvõtva hinde kujunemise aluseks on sooritatud arvestuslike tööde hinded. Mooduli lõpphinne on positiivne, kui õpilane on omandanud kõik mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel.		
Õppemeetodid	Loeng, ümberpööratud klassiruumi meetod, koos- ja/või rühmatöö, audiovisuaalsed meetodid (PPT, filmid jms), laboratoorsed tööd, sh katsed, näitlikustamine.		
Teemad, alateemad	<p>UNIVERSUM JA SELLE KUJUNEMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> Maakera kui süsteem Maa teke, areng ja geoloogiline ajaskaala Maa sfäärid Universumi evolutsioon Evolutsiooniteooriate põhiseisukohad Mikro- ja makroevolutsioon Astronoomia Kehad, nende mõõtmed, mõõtühikute süsteemid ja teisendamised Liikumine ja selle mõõtmine Taustsüsteemid Vastasmõjud Jõud, mass ja energia 		
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	<p>1) Kirjalik teemakohaste ülesannete lahendamine. Kehad, nende mõõtmed. Kinemaatika ülesannete lahendamine; dünaamika ülesannete lahendamine. Mõõtühikute tundmine ja teisendamine. <u>Õpilane:</u> teab kordseid ja põhilisi tuletatud mõõtühikuid; selgitab liikumist kirjeldavaid põhisuurusi ja nende vahelisi seoseid; lahendab lihtsamaid kinemaatika ülesandeid; teab dünaamikat kirjeldavaid põhisuurusi ja nendevahelisi seoseid;</p>		

	<p>lahendab lihtsamaid dünaamika ülesandeid.</p> <p>2) Arvestuslik töö: Universumi evolutsioon.</p> <p><u>Õpilane</u> kirjeldab bioloogilist evolutsiooni, selgitab evolutsiooni toimemehhanisme; toob näiteid loodusteadlike uuringute kohta, mis tõestavad bioevolutsiooni.</p> <p>Astronoomia.</p> <p><u>Õpilane</u>: selgitab Päikesesüsteemi tekke mudelit ja analüüsib selle kaasaegset olemust; kirjeldab Päikesesüsteemi ja selle objekte (planeedid, kaaslased, meteoriidid, asteroidid, komeedid, kosmiline tolmu).</p> <p>3) Testid: Kinemaatika ja dünaamika kirjeldavad suurused; maakera kui süsteem; evolutsioon; astronoomia.</p> <p>Maakera kui süsteem.</p> <p><u>Õpilane</u>: iseloomustab geoloogilise ajaskaala järgi üldjoones Maa teket ja arengut; kirjeldab Maa siseehitust ning võrdleb mandrilist ja ookeanilist maakoort; iseloomustab ja võrdleb teabeallikate järgi vulkaane, seostades nende paiknemist laamtektoonikaga; selgitab ja analüüsib maavärinate tekkepõhjust ja põhilisi esinemispiirkondi; kirjeldab ja analüüsib kliimat kujundavaid tegureid; kirjeldab veejaotumist Maal ning iseloomustab veeringet ja veeringe lülisid; selgitab hoovuste teket ja liikumise seaduspära maailmameres ning rolli kliima kujunemises; selgitab tõusu ja mõõna teket ning mõju rannikule; selgitab liustike tähtsust kliima kujunemises ja veeringes; iseloomustab mulla koostist, ehitust ja kujunemist; kirjeldab Maa sfääre kui süsteeme.</p>
<p>Iseseisev töö</p>	<p><u>Õpilane</u>: koostab slaidide esitluse elu arengust Maal; lahendab teemakohaseid kirjalikke ülesandeid; analüüsib ja täidab küsimustikku: maakera kui süsteem; valmistub ette aruteluks tuntud füüsikute elulugudest.</p>
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>MIKROMAAILM JA AINEEHITUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aatomi ja molekuli ehitus ja mudelid • Keemilised elemendid Maal • Keemiline side • Anorgaanilised aineklassid • Metallid, mittemetallid

	<ul style="list-style-type: none"> • Mikromaailma ehitus
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	<p>1.Test: aatomi ja molekuli ehitus ja mudelid</p> <p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab aatomiehituse põhiseisukohti ja perioodilisussüsteemi seaduspärasusi; • kasutab ülesannete lahendamisel keemiliste elementide perioodilisussüsteemi tabelit; • kirjeldab keemilise sideme tüüpe ja iseärasusi; • iseloomustab vastava sidemega ainete põhiomadusi; • kirjeldab elemendi aatomi elektronstruktuuri; • määrab põhilisi oksüdatsiooniastmeid; • iseloomustab elemendi metallilisust või mittemetallilisust, lähtudes elemendi asukohast perioodilisustabelis. <p>2.Reaktsioonivõrrandite koostamine ja tasakaalustamine. Mikromaailma ehitus.</p> <p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab ideaalse gaasi olekuvõrrandit ja selles sisalduvaid suurusi ja nendevahelisi seoseid; • kirjeldab planetaarset aatomimudelit; • teab elementaariosakesi; • kirjeldab elektrostaatika nähtusi ja nende mõju keskkonnale. <p>3.Kirjalike ülesannete lahendamine</p> <p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • lahendab geomeetrilise optika lihtsamaid ülesandeid <p>4.<u>Õpilane</u></p> <p>täidab testid: ideaalse gaasi olekuvõrrand; planetaarne aatomimudel ja elementaariosakesed; elektrostaatika; geomeetriline optika.</p>
Iseseisev töö	Õpilane lahendab teemakohaseid kirjalikke ülesandeid
Teemad, alateemad	<p>ORGANISM KUI TERVIK</p> <p>Orgaanilised ained eluslooduses</p> <p>Organismide keemiline koostisega</p> <p>Biomolekulide tähtsus eluslooduses</p> <p>Toiduainete toiteväärtus, lisaained ning tervislikkuse seos koostisega</p> <p>Organismide energiavajadus</p> <p>Organismide ehitus ja talitlus</p> <p>Rakkude ehitus ja talitlus</p> <p>Organismide aine- ja energiavahetus</p> <p>Paljunemine ja areng</p>

	<p>Pärilikkus Inimene kui tervikorganism</p>
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	<p>1.Test: orgaanilised ained eluslooduses. <u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - arutleb eluslooduse tunnuste üle, eristades eluta looduse osa ja selle tähtsust; - klassifitseerib erinevad biomolekulid ja selgitab nende tähtsust enda elu näitel; - selgitab vee, mineraalainete ja biomolekulide osa tervislikus toitumises. <p>2.Arvestuslik töö: organismide ehitus ja talitus; aine- ja energiavahetus; inimene kui tervikorganism. <u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - võrdleb rakkude tüüpe ning paigutab elusorganismid selle alusel erinevatesse riikidesse; - tunneb ära joonise järgi rakutüübi ja tähistab rakutüübile iseloomulikke rakustruktuure; - iseloomustab erinevaid koetüüpe; - kirjeldab fotosünteesi ning bakterite, seente ja inimese üldist aine- ja energiavahetust; - nimetab ja selgitab organismide erinevaid paljunemisviise ning arengutüüpe; - toob näiteid organismideest, kes nii paljunevad; - selgitab inimese paljunemise iseärasusi; - võrdleb erinevaid rasestumisvastaseid vahendeid, mõistab turvaseksi olulisust; iseloomustab inimese kromosoomistikku; - kasutab geneetika põhimõisteid õiges kontekstis; - selgitab näidete abil pärandumise seaduspärasusi; - kirjeldab erinevate elundkondade ehitust ja nimetab organismi ülesandeid.
Teemad, alateemad	<p>LOODUSTEADUSTE RAKENDUSVÕIMALUSI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Loodusteaduste rakendusvõimalusi tehnoloogias ja majanduses <p>Alused, happed ja soolad igapäevaelus Geeni- ja biotehnoloogia Transgeensed organismide nakkushaigused ja nende vältimine Bioenergeetika Organismi kahjustavad ained</p>
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	<p>1.Arvestuslik töö: biotehnoloogia ja geenitehnoloogia. <u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - toob näiteid biotehnoloogia rakendusvõimalustest; - iseloomustab haigustekitajaid; - toob välja nakkushaiguste levimisviise ning nimetab vältimise võimalusi;

	<ul style="list-style-type: none"> - kasutab erinevaid teabeallikaid vastavasisulise informatsiooni hankimiseks, hindab selle usaldusväärsust; - kujutab orgaaniliste ainete valemi; - kirjeldab funktsionaalseid rühmi: küllastunud ja küllastumata süsivesinikud, alkoholid, karbonüülühendid ja karboksüülhapped ning struktuuriühikud suvalistes, suhteliselt lihtsates struktuurides; - lahendab keemia probleem- ning arvutusülesandeid - kirjeldab protsesside (sulamine, ainete segunemine) ja keemilise reaktsiooni soojusefektide olemust.
Iseseisev töö	<p>1. Õpilased analüüsivad bioloogia rakendusvõimalusi ja koostavad selle põhjal slaidide esitluse</p> <p>2. Õpilased koostavad (rühmatööna) posterit- geenmuundatud toidu poolt ja vastu argumendid.</p> <p>3. Õpilased lahendavad ülesandeid orgaaniliste ühendite struktuuride kohta.</p>
Teemad, alateemad	<p>KESKKOND JA KESKKONNAKAITSE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Majanduskeskkond Globaliseerumine ja keskkonnaprobleemid • Elukeskkond, selle süsteemid ning kaitse Ökoloogilised tegurid sh organismide omavahelised suhted Ökosüsteemid ja selle muutused Liikide hävimist põhjustavad tegurid, liikide kaitsevõimalused ja-vajadus • Tehnoloogiline ehk tehiskeskkond Tehis- ja looduslikud ained
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	<p>1. Arvestuslik töö: ökoloogilised tegurid ja organismide vahelised suhted, ökosüsteem; tehiskeskkond. Elukeskkond, selle süsteemid ning kaitse.</p> <p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - toob näiteid, selgitab ja analüüsib ökosüsteemides valitsevaid suhteid; - selgitab ja analüüsib erinevate ökoloogiliste tegurite mõju organismidele. <p>Tehnoloogiline ehk tehiskeskkond.</p> <p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab vältida ja/või vähendada keskkonda kahjustavat tegevust; - kasutab säästlikult ja ohutult reaktiive nii laboris kui ka argielus; - selgitab keemiliste protsesside olemust ning nende tähtsust looduses; - kasutab sobivaid mõõtmisvahendeid õigesti.
Iseseisev töö	Õpilane koostab uurimis- või kirjeldava töö - Keskkonnaprobleemid minu kodukandis.
Õppekirjandus	<p>Enn Pärnmäe, 2002 „Füüsika õpik kutsekoolidele”</p> <p>Erna Paju, Vanda Paju, 2006 „Füüsika ülesannete kogu gümnaasiumile“</p>

M. Kask, M .Reemann, 1992 „Füüsika ülesannete kogu keskkoolile “
 Lembi Tamm, 2008 „Üldise ja anorgaanilise keemia õpik gümnaasiumile, I osa, II osa“
 Ants Tuulmets, 2006 „[Orgaanilise keemia õpik gümnaasiumile, I osa](#), II osa“
[Mati Karelson, Aarne Töldsepp](#), 2011 „Üldine ja anorgaaniline keemia gümnaasiumile“
[Mati Karelson, Aarne Töldsepp](#), 2007 „Orgaaniline keemia gümnaasiumile“
 Rein Pullerits, Maila Mölder, 2001 „[Keemiaülesannete lahendamine](#)“
 H. Järvalt, 2003 „Bioloogia lühikursus gümnaasiumile”
 A. Tenhunen, E. Hain jt, 2012 „Bioloogia gümnaasiumile “
 A. Tenhunen, E. Hain jt, 2012 „Bioloogia gümnaasiumile II”
 T. Tenson, N. Kaldalu jt, 2013 „Bioloogia gümnaasiumile III”
 R. Rannap, A. Tenhunen jt, 2013 „Bioloogia gümnaasiumile IV”
 Tuul Sepp, 2013 „Bioloogia töövihik gümnaasiumile IV”
 Urve Ratas, Jaan-Mati Punning, 2003 „Üldmaateaduse õpik gümnaasiumile”
 Sulev Mäeltsemees, 2005 „Maailma ühiskonnageograafia“.

MOODULITE RAKENDUSKAVA
Üldõpingud 30EKAP

Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid				
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine				
Moodul nr. 5	Mooduli nimetus	Mooduli maht			Õpetajad Terje Maarand Ferdinand-Aivar Tõnisson Valdo Jask Kristiina Ainelo Meelis Vilippus Markian Feklistov
	SOTSIAALAINED	7 EKAP			
		Tunde	Audit.	Is. töö	
	182	140	42		
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud põhiharidus.				
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppija mõistab ühiskonna arengu põhjuslikke seoseid, teeb teadlikke valikuid seonduvalt iseenda ja sotsiaalse keskkonnaga, lähtub ühiskonnas kehtivatest väärtustest ja moraalinormidest ning toimib kõlbelise ja vastutustundliku ühiskonnaliikmena. Õpilane on Eesti Vabariigile lojaalne. Seos gümnaasiumi õppekava kehalise kasvatuse valdkonna, riigikaitse valikkursuse ja sotsiaalainrte valdkonna ajaloo, ühiskonnaõpetuse, inimeseõpetuse, inimgeograafia õppeainetega				

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
<p>Õpilane:</p> <p>1) omab adekvaatset enesehinnangut ning teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis toetavad tervikliku ja terviseteadliku inimese kujunemist.</p>	<ul style="list-style-type: none"> *analüüsib juhendamisel enda isiksust ja kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustustest ühiskonnas *analüüsib üksikisiku, perekonna ja erinevate institutsioonide rolli ühiskonna arengus *nimetab ja teab terviseriske ning võimalikke vigastusi, kirjeldades nende reageerimist ja ennetamise võimalusi *tegeleb teadlikult ja võimetekohaselt tervisespordiga, treenides sobiva koormusega ning sooritab treeningujärgselt taastumist soodustavaid harjutusi.
<p>2) omab arusaama esinevatest nähtustest, protsessidest ja konfliktidest ühiskonnas ning nende seostest ja vastastikusest mõjust</p>	<ul style="list-style-type: none"> *määratleb Eesti ajaloo olulisemad pöördepunktid, sündmused muinasajast tänapäevani, paigutades tähtsamad Eesti ajaloo ja kultuuri sündmused õigesse ajaperioodi ja Euroopa ning maailma ajaloo konteksti. *selgitab nüüdisühiskonna kujunemist, struktuuri ja korraldust *selgitab, millised muutused on toimunud taasiseseisvumisjärgses Eesti majanduses, õigusruumis, valitsemiskorralduses, riigikaitstes ja kultuurielus, eristades põhjusi ja tagajärgi *toob asjakohased näiteid sotsiaalainetes käsitletavate ja ühiskonnas esinevate nähtuste omavaheliste seoste kohta *iseloomustab demokraatliku valitsemiskorralduse toimemehhanisme Eesti ja Euroopa Liidu näitel *nimetab Eesti ning rahvusvaheliste organisatsioonide NATO, EL ja ÜRO vastastikused õigused ja kohustused
<p>3) mõistab kultuurilise mitmekesisuse ning demokraatia ja selle kaitsmise tähtsust ning jätkusuutliku arengu vajalikkust, aktsepteerides erinevusi</p>	<ul style="list-style-type: none"> *arutleb teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni ning nende omavaheliste konfliktide teemadel *kirjeldab poliitilisi ideoloogiaid ja selgitab nende erisusi, lähtudes Eesti poliitmaastikust *põhjendab inimeste ja riikide jätkusuutliku käitumise vajalikkust *analüüsib teabeallikate abil riigi majanduse struktuuri ning panust maailma majandusse *tunneb üleilmastumise majanduslikke, poliitilisi, sõjalisi ja kultuurilisi tahke, nimetab erineva arengutasemega riike *analüüsib kaartide ja statistiliste andmete põhjal riigi või regiooni rahvaarvu muutumist, rahvastiku paiknemist ja soolisvanuselise struktuuri *kasutab teabeallikaid, sh geograafilisi, poliitilisi ja topograafilisi kaarte info leidmiseks ja rakendamiseks, määrab enda asukohta kaardil, kasutades koordinaatide süsteemi, mõõdab vahemaid ja määrab asimuuti
<p>4) hindab üldinimlikke väärtusi nagu vabadus, inimväärikus, võrdõiguslikkus, ausus, hoolivus, sallivus, vastutustunne, õiglus, isamaalisus ning lugupidamine enda, teiste ja keskkonna vastu</p>	<ul style="list-style-type: none"> *selgitab inimõiguste olemust ja nende vajalikkust, analüüsib inimõiguste tähenduse muutumist 20.-21. sajandil ning toob näiteid üksikisiku põhiõiguste muutumisest ajaloo vältel *selgitab enda õigusi ja kohustusi kodanikuna *oriendeerub õigusaktides, kasutades erinevaid infokanaleid *kasutab kontekstis sotsiaalainete põhimõisteid
<p>5) teab elu ja tervist mõjutavaid ohte erinevates kriisisituatsioonides, oskab ohutult käituda ning</p>	<ul style="list-style-type: none"> *nimetab kaasaja julgeolekuriske, sh. Eesti Vabariigile ning selgitab nende maandamise võimalusi. *kirjeldab Eesti riigikaitse laiapindset käsitlust *oskab hinnata enamlevinud ohte teda ümbritsevas keskkonnas, teab, kuidas nendeks valmistuda ning oskab ohu korral

teisi abistada	õigesti käituda (sh leida infot ja käitumisjuhiseid kriisiolukorras tegutsemiseks ning abistada abivajajaid end ohtu seadmata)		
Hindamine	Eristav		
Hindamismeetodid	1.arvestuslik töö 2.lünktekstide täitmine 3.rühmatöö 4.pakendil oleva info analüüs 5.menüü koostamine 6.paaristöö 7.rollimäng 8.töölehed 9.kiri psühholoogile 10. eneseanalüüs 11. slaidide esitlus 12. erinevate pikkusega jooksudistantside läbimine 13. sportmängud (jalgpall, korvpall, võrkpall, saalihoki) 14. talispordialad (suusatamine ja uisutamine) 15. võimlemine ja jõuharjutuste sooritamine 16. riigikaitselaager 17. tunnikontroll		
Hindekriteeriumid	Rahuldav	Hea	Väga hea
	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel.	Õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine.	Õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite iseseisev, eesmärgipärane ja loov kasutamine.
Mooduli hinde kujunemine	Kokkuvõtva hinde kujunemise aluseks on sooritatud arvestuslike tööde hinded. Mooduli lõpphinne on positiivne, kui õpilane on omandanud kõik mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel.		
Õppemeetodid	Loeng, ümberpööratud klassiruumi meetod, koos- ja/või rühmatöö, audiovisuaalsed meetodid (PPT, filmid jms), näitlikustamine, sise-ja välisspordiüritused, riigikaitselaager.		

Teemad	<p>1. AJALOO PERIODISEERIMINE JA AJALOOALLIKAD</p> <p>2. EESTI MUINASAEG Muinasaja perioodid, Eesti muinasaja lõpul, Muistne vabadusvõitlus</p> <p>3. KESKAEG Vana – Liivimaa, maarahvas 14. – 16. saj. linnad ja kaubandus, kirik ja usupuhastus</p> <p>4. SÕDADE AJASTU Liivi sõda ja selle tulemused, Rootsi aeg</p> <p>5. PÕHJASÕDA JA VENE AEG Põhjasõda, Vene valitsejad 18. – 19. saj. Balti erikord, Roseni deklaratsioon, talurahvamässud, pärisorjuse kaotamine, vaimne kultuur, talurahvas 19. saj. rahvuslik liikumine, venestamine, Eesti enne I maailmasõda</p> <p>6. EESTI VABARIIGI TEKKIMINE JA ARENG Maailm 20. saj. alguses, Eesti iseseisvumine, Vabadussõda, Eesti sise- ja välispoliitika, majanduse areng, kultuur</p> <p>7. II MAAILMASÕDA JA EESTI Eesti okupeerimine, Saksa okupatsioon, Nõukogude okupatsioon</p> <p>8. EESTI TAASISEISESVUMINE. Nõukogude Liit 1980ndate lõpus, fosforiidi kampaania, Laulev revolutsioon, Balti kett, augustisündmused 1991</p>
Hindamisülesanded	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koostab Eesti ajaloo ajatelje ja määratleb diskussiooni teel olulised sündmused. • seostab Eesti ajaloo sündmused Euroopa toimunud olulisemate sündmustega • vaatab, kuulab ja mõtestab teemakohaseid filme ja dokumentaalsaateid
Iseseisev töö	<p>Õpilane omandab teadmised Eesti ajaloo olulisematest pöördepunktidest, sündmustest muinasajast tänapäevani, paigutades tähtsamad Eesti ajaloo ja kultuuri sündmused õigesse ajaperioodi ja Euroopa ning maailma ajaloo konteksti, analüüsib Eesti ajalugu maailma ajaloo kontekstis, vastab kogu ajaloo programmi läbivale 40 küsimusest koosnevale küsimustikule.</p>
Õppekirjandus	<p>A.Pajur, T. Tannberg. Eesti ajalugu II. Õpik gümnaasiumile. Tallinn, 2006</p> <p>ETV saatesari Eesti aja lood</p> <p>ETV saatesari Eesti aja lood. Okupatsioonid</p> <p>ETV saatesari Vana aja asjad</p> <p>Vikerraadio saatesari Eesti lugu</p> <p>Dokumentaalfilm „Sinimäed“ (2006)</p> <p>Dokumentaalfilm „September“ (2010)</p> <p>Mängufilm „Elavad pildid“ (2013)</p> <p>Eesti Muuseumide Infokeskus</p> <p>Rahvusarhiivi virtuaalne uurimissaal VAU</p> <p>Kultuuripärandi infovõrk</p> <p>Eesti mõisaportaal</p>

	<p>Kultuurimälestiste riiklik register Mis on kultuuripärand? Alo Särg. Retk mõisa – ainete integratsiooni musternäidis. Eesti kultuuriloo õppematerjal (2013) GENI Histrodamus</p>
Teemad	<p>1. ÜHISKONNA STRUKTUUR JA KUJUNEMINE Ühiskonnatundmaõppimise vajalikkus. Riik ja rahvas. 2. ÜHISKONNA VALITSEMINE Õigusriigi olemus ja tunnused. Võimude lahusus. Parlament. Valitsus. President. Maavalitsus. EV õigussüsteem 3. KODANIKE OSALEMINE AVALIKUS ELUS. Demokraatia põhiideed ja nende teostumine kodanikuühiskonnas. Valimiste funktsioonid ja korraldamine. EV Riigikogu valimiste süsteem. Erakonnad ja valimised (valimisnimekiri, valimisplatvorm, partei programm, propaganda). Valimistega seonduvad kodanikuõigused 4. RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ JA JULGEOLEK EUROOPAS Eesti ja tähtsamad rahvusvahelised koostööorganisatsioonid Euroopas: EN, EL, NATO.</p>
Hindamisülesanded	<p>Õpilane: täidab tabeli Eesti riigiorganite ja nende ülesannete kohta, „asutab“ rühmatööna erakonna ja võrdleb erinevaid ideoloogiaid.</p>
Iseseisev töö	<p>Õpilane valmistub kontrolltöödeks, tutvudes õpetaja antud materjaliga.</p>
Õppematerjalid	<p>Maailma konstitutsioonide veebileht Eesti Vabariigi Põhiseadus Eesti Vabariigi haridusseadus Eesti Vabariigi lastekaitse seadus Töölepingu seadus Karistusseadustik H. Raudla. Ühiskonna õpik gümnaasiumile. Tallinn, 2013</p>
Teemad	<p>1. MAAILMA RAHVASTIK JA RAHVASTIKUPROTSESSID Maailma rahvaarv ja selle muutumine. Demograafiline üleminek. Rahvastikupoliitika. Ränded, nende põhjused. Rahvastiku paiknemine. Linnastumine. Linnastumise kulg maailmas. Suurlinnade keskkonnaprobleemid. 2. KAASAEGSE MAAILMA POLIITILINE KAART Riikide arengutaseme näitajad. Kõrgeltarenenud Põhja riigid ja Lõuna arengumaad. 3. KAASAEGSED MUUTUSED MAAILMAMAJANDUSES Majanduse üldine struktuur ja selle arengud. Üleminek kõrgtehnoloogilisele tootmisele. Majanduse globaliseerumine.</p>

Hindamisülesanded	Rühmatöö. Õpilased analüüsivad ja koostavad graafikud Eesti ja ühe Euroopa riigi rahvastikuprotsesside kohta, kus kajastub Eesti ja valitud riigi rahvastiku muutuse trendide võrdlus viimase saja aasta jooksul ning järgmise kolmekümne aasta perspektiivis.
Iseseisev töö	Õpilased koostavad iseseisva kirjaliku töö koos esitlusega: õpilased võrdlevad kirjalikult ja esitlevad vähemalt kahe Euroopa Liidu liikmesriigi arengutaseme näitajaid ning nende muutumist viimase kümne aasta jooksul.
Õppematerjalid	S. Mäeltsemees. Maailma ühiskonna geograafia. Tallinn, 2005 S. Mäeltsemees. Maailma ühiskonna geograafia. Tallinn, 2005 Rahvastiku võimalikud arengutrendid 2012-2030 Statistika andmebaas: majandus Statistika andmebaas: rahvastik Rahandus ja riigieelarve Riigieelarve ja majandusülevaated Globaliseeruv maailm Maailmakool
Teemad	1. MINA JA TERVIS 2. KALORID JA TERVISLIK TOITUMINE Toitumise põhitõed. Toitumine ja haigused. Toidu ohutus. 3. SÕLTUVUSAINED JA NENDEGA KAASNEVAD RISKID Narkootikumid. Alkohol. Tubakas. 4. SEKSUAALKASVATUS Seksuaalsuse tähendus ja mõtteviis. Seksuaalne areng ja eneseleidmine lapseast noorukieani. Esimesed intiimsed lähenemiskatsed. Nauditav ja turvaline seksuaalvahekord. Abi ja nõu saamise võimalused. 5. ENESEHINNANG JA VAIMNE TERVIS Eneseanalüüs. Positiivne mõtlemine. Individuaalsed toimetulekuoskused. Enesekindlus. Emotsioonid. Stress. Suhted ja suhtlemine. 6. MINU ÕIGUSED JA KOHUSTUSED Kodu ja perekonnaelu, pereliikmete vajadused ja väärtused
Hindamisülesanded	1.Õpilane analüüsib juhendamisel enda isiksust ka kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustustest ühiskonnas. 2.Õpilane nimetab ja teab terviseriske ning võimalikke vigastusi, kirjeldades nendele reageerimist ja ennetamise võimalusi 3.Õpilane analüüsib üksikisiku, perekonna ja erinevate institutsioonide rolli ühiskonna arengus. 4.Õpilane esitleb iseseisva tööna koostatud esitluse sõltuvusainetest
Iseseisev töö	Õpilane koostab eneseanalüüsi ja valmistab ette esitluse (slaididena) sõltuvusainete teemal.
Õppematerjalid	Tervise Arengu Instituudi poolt koostatud toitumisalased brošüürid http://www.toitumine.ee http://www.terviseinfo.ee

	<p>http://www.alkoinfo.ee http://www.narko.ee Lühifilm „Mõtteaine“ – lisainfo filmist Lühifilm „Suits“ – lisainfo filmist Film Nime poolest võitja (2001) Peep Vehm Rääkimata lugu – üksteist aastat hiljem Pink, A. ja Pink, J. 2006. Kodune kaloriraamat. Kerge on olla kerge Kokassaar, U; Lill, A; Zilmer, M. 2012. Normaalse söömise kursuste käsiraamat. Harro, J. 2005. Uimasti ajastu. Kagadze, M; Kraav, I; Kullasepp, K. 2007. Perekonnaõpetus.</p>
Teemad	<p>1. SISSEJUHATUS KEHALISE KASVATUSE AINESSE. Eesmärk. Nõudmised ja kohustused kehalise kasvatuses tunnis. Kodukord. Hindamine. Hügieen tunnis ja tunni lõpetamisel. 2. KERGEJÕUSTIK. Ülevaade kergejõustiku ajaloost. Jooksu, hüppe-, viske- ja tõukeharjutused. Sprindi ja vastupidavusjooksu treening. 3. SPORTMÄNGUD. Korvpall. Põrgatamine, söödud, visked, reeglid, mäng. Võrkpall. Söödud, ründelöök, palling, reeglid, mäng. Jalgpall. Tribling, söödud, löögid, reeglid, mäng. Saalihoki. Söödud, visked, löögid, reeglid, mäng. 4. TALISPORT. Suusatamine. Vaba-, klassikaline sõidustiil. Varustus ja selle hooldus. 5km.läbimine. 5. VÕIMLEMINE. Rühi-, koordinaatsiooni-, venitusharjutused. Jooga- ja pilaatese harjutused. 6. JÕUHARJUTUSED. Ringtreening üldise jõu arendamiseks. Jõutreening jõusaalis. Kaitseväge test. 7. PARIMAD SPORTLIKUD TULEMUSED EESTIS JA MAAILMAS. RAHVASPORT. KASULIKKUS JA VÕIMALUSED. OHUTU JA TERVISLIK SPORTIMINE</p>
Hindamisülesanded	<p>Õpilane: 1. sooritab erinevad jooksu- ja viskeharjutused 2. kirjeldab sportmängude tehnilisi elemente ja mängureegleid 3. demonstreerib suusa- ja uisutehnikat 4. valmistab ette rütmi-, venitus- ja lödvestusharjutused 5. sooritab testi kaitseväge temaatikast</p>
Iseseisev töö	<p>1. Õpilane valmistab ette esitluse, kus põhjendab kehalise aktiivsuse vajalikkust. Kirjeldab oma lemmikspordiala ja oma tegevust mõne rahvaspordi alaga. 2. Õpilane koostab teabeallikaid kasutades kirjaliku töö, kus nimetab ära 10 tuntumat sportlast Eestis ja maailmas või nimetab ja kirjeldab viimase viie aasta 10 spordi tipp-sündmust Eestis ja mujal maailmas.</p>
Õppematerjalid	<p>http://www.nutridata.ee – toitumine ja sellega seonduv. www.eok.ee – olümpialiikumine ja sportlased. www.trimm.ee – tervisliku liikumisega seotud portaal.</p>

	<p>Harro, M. (2001) Laste ja noorukite kehalise aktiivsuse ning kehalise võimekuse mõõtmise käsiraamat. Tartu Ülikooli Kirjastus.</p> <p>Jalak, R. (2007) Tervise treening. Tallinn: Medisport.</p> <p>Kooliolümpiamängude käsiraamat. (2005). Tallinn.Eesti Olümpiaakadeemia.</p> <p>Pantšenko, V. (2005) Tervise ABC.</p> <p>Mitmed spordi alaliitude kodulehed.</p>
Teemad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eesti sõjaajalugu 2. Tänapäeva kriisid, sõjad ja relvakonfliktid 3. Eesti kaitsepoliitika. Eesti osalemine Natos 4. Eesti kaitsejõudude struktuur ja ülesanded. Eesti kaitseväe ja kaitseliidu sümboolika ja traditsioonid. 5. Kaitseväeteenistus 6. Riviõpe 7. Relvaõpe 8. Topograafia ja orienteerumine 9. Esmaabi välitingimustes 10. Massihävitusrelvad ja kodanikukaitse 11. Keskkonnakaitse kaitseväes 12. Riviõpe 13. Isiklik ja rühmavarustus 14. Rännak üksuse koosseisus ja üksikvõitleja liikumine maastikul 15. Välilaagri püstitamine ja eluolu välitingimustes. Keskkonnakaitse 16. Toitlustamine ja hügieen välitingimustes 17. Orienteerumine maastikul 18. Varjumine ja varjatud liikumine maastikul 19. Esmaabi välitingimustes 20. Relvaõpe, laskeasjandus ja ohutushoid 21. Kodanikukaitse
Hindamisülesanded	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. osaleb riigikaitselaagris 2. sooritab temaatilised testid 3. sooritab ülesanded lasketiirus
Iseseisev töö	<ol style="list-style-type: none"> 1. Õpilane kirjutab esse ühel etteantud teemadest. Maht 400 – 600 sõna. <p>Teemad:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Eesti sõjaajalugu • Eesti riigikaitse ülesehitus • Kaitsejõudude ülesehitus • Kaitseliit Eesti Vabariigis • Topograafia versus geograafia • Kaitseväge relvastus • Ohutustehnika vajalikkus
Õppematerjalid	Riigikaitseõpik gümnaasiumidele ja kutseõppeasutustele (2012) Riigikaitseõpetus Hädaolukorra seadus Eesti julgeolekupoliitika alused Riigikaitse strateegia Kaitseväge rivimäärustik Eesti Kaitseväge Kaitseliit ERR saade MuinasTeeVee: Sõdur (2004) Dokumentaalfilm „ Tuletoojad. Kaitseliit “ (2006) Dokumentaalfilm „ Liiliarist “ (2008)

MOODULITE RAKENDUSKAVA

Üldõpingud 30EKAP

Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid					
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine					
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht			Õpetajad	
6	KUNSTIAINED	1,5 EKAP				Õpetajad Eve Udal
		Tunde	Audit.	Prakt.t	Is. t	
		39	32	0	7	
Nõuded mooduli	Õppija on omandanud põhihariduse.					

alustamiseks:	
Mooduli eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija kasutab kunstialaseid teadmisi ja kogemusi oma elukvaliteedi tõstmiseks ja isiksuse arendamiseks. Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava kunsti valdkonna muusika, kunsti õppeainetega.
Õpiväljundid e omandatavad teadmised, oskused, hoiakud:	Hindamiskriteeriumid:
<ol style="list-style-type: none"> 1) eristab näidete alusel kunstiliike ja muusikažanreid 2) tunneb maailma ning Eesti kunsti ja muusika olulisi teoseid ning seostab neid ajalooga 3) analüüsib oma suhet kultuuriga ja loomingulisust läbi vahetu kogemuse 4) kasutab kunsti ja muusikat elukvaliteedi tõstmiseks ja isiksuse arendamiseks 5) väljendab ennast läbi loomingulise tegevuse 	<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb näidete alusel erinevaid kunstiliike ja muusikažanreid • määrab kunsti- ja muusikakultuuri ajastuid ajateljel • uurib ja kirjeldab kunsti- ja muusikateoste ajaloolist ja kultuuriloolist tausta • tutvustab Eesti kunsti ja muusika eripära ja tähtteoseid • kirjeldab kogetud kunsti- ja muusikaelamust ja/või omaloomingu eelistusi • mõistab ja esitleb ühte enda jaoks tähendusrikast muusika- või kunstiteost ja põhjendab oma valikut, kirjeldades selle emotsionaalset mõju endale • koostab oma Eesti lemmikteostest virtuaalse kogu (3 kunstiteost + 3 muusikateost), asetab valitud teosed ja nende autorid “suuremasse pilti”, analüüsides nende suhet vastava ajastu ja teiste autoritega ning esitleb seda
Hindamine:	mitteeristav.
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	<ol style="list-style-type: none"> 1) valikvastustega test – muusikažanrite võrdlus: vokaal- ja instrumentaalmuusika, polü- ja homofoonia, koori- ja soololaul; kunstiliikide võrdlus: kujutavad kunstid (maalingud, skulptuur, graafika), ehitavad kunstid (sakraal-, profaan- ja militaararhitektuur) ning materjalipõhine tarbekunst (keraamika, puidu-, naha-, tekstiili, metalli- ja klaasikunst). 2) ülevaade/kirjalik/praktiline töö – loob mõtestatud seoseid ja määrab kunstikultuuri ajastuid ajateljel, oskab paigutada olulisemad Eesti muusika- ja kunstinäited Euroopa kultuuriloolisesse konteksti ning seostada ajalooga. 3) ülevaade/kirjalik töö – uurib/kirjeldab ja tutvustab valitud muusika- ja/või arhitektuurinäidet õppekäiguga seoses. 4) kokkuvõtlik kirjalik töö – tutvustab enesele tähendusrikast Lääne-Euroopa kunsti- ja muusikateost ning teose kultuuriloolist ja ajaloolist tausta. 5) iseseisev töö – koostab arvamusteksti, kus põhjendab oma muusika- ja kunstivalikuid (mooduli alguses ja mooduli lõpus)

	ning kirjeldab kogetud kunsti- ja muusikaelamust. 6) praktiline loovtegevus – koostab portfoolio eri ajastute kunsti ja muusika teoste mõtestatud seostest.
Hindekriteeriumid:	„A“ (arvestatud) - sooritab hindamisülesanded vähemalt lävendi tasemel.
Hinde kujunemine:	Kokkuvõtva hinde kujunemise aluseks on sooritatud arvestuslike tööde hinded. Mooduli hinne on positiivne, kui õpiväljundid on omandatud vähemalt läveni tasemel
Õppemeetodid	Esitlused, loeng, vestlus, joonistamine jt loovtegevused, muusika kuulamine
Teemad:	<p>KUNST JA MUUSIKA MEIE ÜMBER Kuidas mõista kultuuri ja kust algab kultuurilugu? Inimene kui kultuuri kandja, tarbija, edastaja, pärandi hoidja ja edasiarendaja. Kultuuri ajaloolised vormid: rahvuslik (nt saksa, läti, soome, eesti kultuur), seisuslik (nt aadli- ja/või talupoja-kultuur), elukeskkonna (nt linna- ja/või külakultuur), sotsiaalne (hipi ja/või kodanlik tarbimiskultuur), korporatiivne (üliõpilas- ja/või erakondlik kultuur) jm. Vaimne kultuur: nt religioon, filosoofia, teadus, kunst. Ainealine kultuur: nt tööriistad, rõivad, tehnika, ehitised. Inimkultuur - informatsioonisüsteem, mida edastatakse inimeselt inimesele ja põlvkonnalt põlvkonnale kui ühiskondlikult sisukat kogemust. Igapäevane kultuurikeskkond. Kultuurilugu inimeste ajaloolise väärtusetunnetuse väljendajana. Kultuuriline mälu ja muuseumid kui kultuuriloolise pärandi hoidjad. Kultuuri toimimine e oma isikliku elukeskkonna loomine ja tähenduslikuks muutmise olulisus igale iseseisvalt mõtlevale inimesele. Kunsti tundmine e visuaalne kirjaoskus. Muusika e helikunsti tundmine – auditiivne oskus. Kultuuriloo põhimõisted (aeg, inimene, ajaarvamine ja ajalooline taust), stiilitunnused ja –suundumused, kunstiliigid (maalingud, skulptuur, ehitised), tarbekunsti materjalipõhisus (savi, puit, nahk, tekstiil, metall, klaas) ja nendevahelised seosed. Kunsti tekkimise versioonid. Kultuur kui väärtusetunnetuse väljendaja. Rahvakunst ja – muusika kui identiteedi kujundaja.</p> <p>ERI AJASTUTE KUNSTI JA MUUSIKA SEOSEID TÄNAPÄEVAGA</p> <p>1. Megaliitilistest rajatistest antiikajastu ehitismälestisteni. Muusika roll vanadel kultuurrahvastel. Ajastu kultuurilooline taust (õppemeetodid: loeng, koos- ja/või rühmatöö, muusikaliste näidete kuulamine, praktiline loovtegevus, õpimapi koostamine).</p> <p>2. Keskaeg: romaani- ja gootistiilne ehitus Lääne-Euroopas ja Eesti aladel. Mitmehäälsuse ja noodikirja kujunemine. Ajastu kultuurilooline taust (õppemeetodid: loeng, muusikaliste näidete kuulamine, stiilitunnustega arhitektuurinäidete tutvustus õppekäigul Tallinna vanalinnas, praktiline loovtegevus, õpimapi koostamine).</p> <p>3. Renessansist klassitsismini. Kõrgrenessansi kunstnikud, õukondade barokk ja klassitsism Euroopa ja Eesti arhitektuuris. Ajastu kultuurilooline taust. Polüfoonilise muusika areng, ilmalik laul. Õukonnamuusika, uued muusikažanrid. Instrumentaalmuusika areng. Soololaul, programmiline muusika, rahvuslikkus (õppemeetodid: loeng, koos- ja/või rühmatöö, muusikaliste näidete kuulamine, praktiline loovtegevus, õpimapi koostamine, võimalusel stiilitunnustega arhitektuurinäidete tutvustus õppekäigul Tallinna südalinnas ja Kadriorus).</p> <p>4. 19.-20. sajand: graafilise kirjaoskuse kujunemise aeg, ülevaade ajastu muusikastiilidest ja kunstisuundumustest:</p>

	<p>impressionism, 19. sajandi skulptuur, juugend, ekspressionism, sürrealism, nonfiguratiivne kunst. Olulisemad heliloojad (õppemeetodid: loeng, muusikaliste näidete kuulamine, praktiline loovtegevus, õpimapi koostamine).</p> <p>5. Meie aja kunst, tänapäevane heli- ja kunstipilt: tegevuskunst (performans, happening), tänavakunst (grafiti, prügikunst), keha- ja netikunst (õppemeetodid: loeng, muusikaliste näidete kuulamine, praktiline loovtegevus, arvamusteksti ja õpimapi koostamine, iseseisva töö esitus).</p>
Iseseisev töö:	<p>Vastavalt õpijuhisele kirjeldab ja põhjendab kogetud kunsti- ja muusikaelamust mooduli alguses ja lõpus.</p> <p>Õpijuhise alusel koostab eri ajastute kunstist (antiikajastust, keskajast, renessansist/barokist/klassitsismist, 19.-20. sajandi ja kaasaegse kunsti/muusika suundumustest õpimapi ja/või virtuaalkogu oma eesti muusika ja kunsti lemmikteostest (ning esitleb seda).</p>
Õppemeetodid:	<p>Loeng, koos- ja/või rühmatöö, muusikaliste näidete kuulamine, praktiline loovtegevus, arvamustekst, test, valitu uurimine/kirjeldamine/tutvustamine, õpimapi koostamine, iseseisev praktiline töö/esitus.</p>
Õppematerjalid:	<p>T. Siitan „Õhtumaade muusikaajalugu I, II“ kirjastus Talmar ja Põhi, 1998</p> <p>L. Leesi „Kunstilugu koolidele“ kirjastus Avita, 2003</p> <p>nopped teatmeteostest „Eesti entsüklopeedia 1-15“ Entsüklopeediakirjastus, 1998-2005</p> <p>K. Kodres (koostaja ja toimetaja) „Eesti kunsti ajalugu 2. 1520-1770“ Eesti Kunstiakadeemia ja autorid. Tallinna Raamatutrükikoda, 2005</p> <p>A. Viires „Eesti rahvakultuur“ Entsüklopeediakirjastus, 2008</p> <p>E. Cole „Väike arhitektuurileksikon“ kirjastus Tänapäev, 2009</p> <p>M. Lord, J. Snelson „Muusikaajalugu antiikajast tänapäevani“ kirjastus Koolibri, 2009</p> <p>J. Kuuskemaa, A. Murre, M. Kalm, K. Polli „Kadriorg“ Printon Trükikoda, 2010</p> <p>T. Talvistu „Pallas“ Tartu Kunstimuseum. Kirjastus Greif, 2010</p> <p>J. Kangilaski (koostaja ja toimetaja) „Eesti kunsti ajaloo 6. köite 1. osa 1940-1991“ Eesti Kunstiakadeemia ja autorid. Tallinna Raamatutrükikoda, 2013</p> <p>R. Raud „Mis on kultuur? Sissejuhatus kultuuriteooriasse“ Eesti Keele Sihtasutus. Tallinna Ülikooli Kirjastus, 2013</p> <p>wikipedia.org</p>